

Stekleni fotografski atelje Josipa Pelikana sodi med najstarejše in najboljše ohranjene v Evropi.

Foto: Dragan Artrigler

Foto: Barbara Trnovc

Dr. Ivan Stopar

Ena pomembnejših zaslug, ki jih poznavalci njegovega življenja in dela pripisujejo dr. Stoparju, je zagotovo ta, da so zaradi njegovega strokovnega in javnega delovanja gradovi vrnili v našo zgodovinsko zavest kot del naše kulturne dediščine.

>> 5

Foto: MižC

V deželi umetnosti in dediščine

V otroškem muzeju Hermanov brlog smo pripravili nov ustvarjalni program Herman Lisjak v deželi umetnosti in dediščine. Program ponuja otrokom spoznavanje zanimivih muzejskih predmetov in doživljanje ter občutenje različnih zvrsti umetnosti.

>> 6

Foto: Dušan Brečko

Ave Celeia!

V Pokrajinskem muzeju Celje je že leto dni na ogled edinstveno arheološko razstavišče Celeia – mesto pod mestom. Lepoto antičnega mesta želimo približati tudi mlajšim obiskovalcem, zato smo za učence in dijake pripravili poučne delavnice.

>> 6

Komunikacija z obiskovalci muzeja

mag. Tanja Roženbergar Šega, direktorica Muzeja novejšje zgodovine Celje

Foto: Sherpa

Ena temeljnih vsebin dela v Muzeju novejšje zgodovine Celje je razumevanje potreb obiskovalcev muzeja. Ob dejstvu, da ste muzejski obiskovalci različnih starosti, da prihajate iz različnih krajev in različnih okolij, z različnimi predznanji, različnimi motivi in različnih potreb ter želja, se zdi, da je nemogoče zadovoljiti potrebe in pričakovanja vsakogar. Zato je dobro poznavanje muzejske publike in skrb zanjo ključnega pomena.

Osnovno vodilo, ki mu pri proučevanju muzejske publike sledimo v Muzeju novejšje zgodovine Celje, je prepoznavanje in poznavanje vaše motivacije za obisk muzeja in na podlagi slednje oblikovanje različnih interesnih skupin.

Tako so esteti tisti obiskovalci, ki si želijo na razstavi predvsem estetskih užitkov; učeči se obiskovalci pa obiskovalci s strokovnim interesom in intelektualno motivacijo, ki si želijo v muzeju pridobiti nova znanja, razumevanja ter se dodatno izobraževati. Obiskovalci, ki ob razstavljenem gradivu obujajo spomine in refleksije, podoživljajo preteklost in imajo nek osebni, emotiven odnos do razstavljenih vsebin, so obiskovalci z emocionalno motivacijo. Obiskovalci, ki spadajo v socialni tip, muzej doživljajo kot prostor druženja, srečevanja in skupnega preživljanja prostega časa, duhovno motivirani obiskovalci pa v muzeju iščejo kreativno stimulacijo in tiho kontemplacijo. Sprostitveni tip predstavljajo obiskovalci, ki muzej obiščejo zaradi sprostitve, počitka in užitka v miru in tišini.

Zato imamo ob oblikovanju programa in ustvarjanju muzejske ponudbe vedno v mislih raznolikost vaših motivov in interesov, z željo, da vas – ne samo povabimo –, temveč privabimo v muzej.

Celjani so jih poznali!

Stane Rozman, direktor Pokrajinskega muzeja Celje

Foto: Gregor Kantič

V Pokrajinskem muzeju Celje smo 28. septembra odprli razstavo, na kateri smo iz bogate zbirke portretov, ki jih hranimo v muzeju, predstavili nekatere znane celjske osebnosti. Pred nami se na portretih zvrstijo pomembni Celjani; župani, poslanci, podjetniki, kulturniki, ljudje, ki so zaznamovali življenje Celja v drugi polovici 19. in v prvi polovici 20. stoletja. Na ogled so postavljeni znameniti Celjani tako slovenske kot tudi nemške krvi, ki jih družijo njihov pomemben delež v razvoju mesta. Večino izmed njih, še posebej starejši Celjan, pomnijo po imenih, le malokdo pa še pomni njihovo fizično podobo.

Tudi z obema muzejema, ki se predstavljata s to svojo drugo številko Celjskih muzejskih novic, je podobno. Večina Celjanov dobro ve, da ima Celje dva muzeja. Marsikdo izmed vas, dragi bralci, ve tudi, da sta oba muzeja dobro ocenjena s strani strokovne javnosti. Kakšna pa je resnična podoba obeh muzejev? Sam sem nemalokrat presenečen, ko popeljem po muzeju posameznike ali skupine, ki ne morejo skriti presenečenja nad tem, kar lahko vidijo v muzeju. Pogosto se konča z ugotovitvijo, da če bi to vedeli, bi si prišli že prej ogledat to ali drugo razstavo ali pa kupit darilo v muzejsko trgovino.

Zato, dragi bralci, izkoristite lep sončen dan za potep po starem delu mesta, se sprehodite po Savinjskem nabrežju in potem naj vas pot ponese v Staro grofijo ali pa v Knežji dvorec. Videli boste, da je vredno vsake toliko časa pogledati v muzej, saj je tam vedno kaj novega.

m n z c
muzej novejšje zgodovine | celje

Muzej novejšje zgodovine Celje,

Prešernova ulica 17, Celje
stalna razstava **Živeti v Celju, Otroški muzej Hermanov brlog, Zobozdravstvena zbirka**
Fotografski atelje Josipa Pelikana,

Razlagova ulica 5, Celje

Odprto: torek–petek od 10.00 do 18.00 ure (Fotografski atelje do 14.00 ure), sobota od 9.00 do 13.00 ure, nedelja in prazniki od 14.00 do 18.00 ure
Zaprto: ob ponedeljkih, 1. in 2. januar, velikonočna nedelja, 1. in 2. maj, 1. november, 25. in 31. december

Stari pisiker, Prešernova ulica 20, Celje

(ogled po predhodni najavi)

POKRAJINSKI
MUZEJ
CELJE

Razstavišče Stara grofija, Muzejski trg 1, Celje

Stalne razstave: **Kulturno in umetnostnozgodovinska razstava, Lapidarij,** občasni razstavi: **Alma M. Karlin Poti, Celjani so jih poznali**
Odprto: marec–oktober; torek–nedelja od 10.00 do 18.00 ure

Zaprto: ob ponedeljkih in praznikih
Odprto: november–februar; torek–petek od 10.00 do 16.00 ure, sobota od 9.00 do 13.00 ure
Zaprto: ob nedeljah, ponedeljkih in praznikih

Razstavišče Knežji dvorec,

Trg Celjskih knezov 8, Celje

Stalna razstava: **Celeia – mesto pod mestom**

Občasna razstava: **Svetišča ob reki**

Odprto: torek–petek od 10.00 do 12.00 ure in od 16.00 do 18.00 ure, sobota od 10.00 do 12.00 ure
Za najavljene skupine je možen ogled tudi izven odpiralnega časa.

CELJSKE MUZEJSKE NOVICE

oktober, 2010

ISSN 1855-8631

Izdajatelj: Muzej novejšje zgodovine Celje in Pokrajinski muzej Celje

Odgovorna urednika: mag. Tanja Roženbergar Šega in Stane Rozman

Glavna urednica: Barbara Trnovec

Uredniški odbor: dr. Tone Kregar, Marija Počivavšek, Stane Rozman, mag. Tanja Roženbergar Šega, Aleš Stopar, Barbara Trnovec, Damir Žerič
Oblikovanje: Metka Vehovar Piano, Inspiro d.o.o.

Lektoriranje: Špela Kregar

Naklada: 14.000

Tisk: Studio Ems d.o.o.

Časopis Celjske muzejske novice je brezplačnik, ki izhaja dvakrat letno in je namenjen seznanjanju najširše javnosti z delom muzejev.

Celjani so jih poznali

Razstava s tem naslovom bo v Pokrajinskem muzeju Celje (PMC) na ogled od 16. januarja 2011. Nastala je ob sodelovanju Zgodovinskega arhiva Celje, Osrednje knjižnice Celje in PMC. Predstavljenih je sedemnajst osebnosti, ki so pomembno zaznamovale celjsko zgodovino. Portretnim upodobitvam županov, poslancev, obrtnikov in drugih smo dodali še osebne predmete ter dokumente. Portretiranci tako stopajo pred nas kot izdelki znanih in neznanih umetnikov, nekateri slikarsko odlični, drugi likovno povprečni, vendar vsi pomembni v svoji kulturnozgodovinski sporočilnosti. **T. B.**

Portret Juliusa Rakuscha, avtorja R. Mahlknechta, je nastal okoli leta 1890.

Podobe preteklosti vojvodinskega meščanstva

Novi Sad, okrog leta 1908.

V Muzeju novejšje zgodovine Celje bo od 3. novembra do 31. decembra letos na ogled gostujoča razstava Muzeja Vojvodine. Razstava odstira poglede na razvoj mest v Vojvodini in življenje meščanov

od konca 18. do prvih desetletij 20. stoletja. Podobe na fotografijah in razglednicah ter originalni muzejski predmeti nam približajo duha takratnega časa ter prikazujejo vpliv evropskih prestolnic v arhitekturi vojvodinskih mest in načinu življenja meščanstva. **D. J.**

Delavsko Celje na stalni razstavi

Delavke med proizvodnjo v tovarni Westen v 30. letih 20. stoletja.

Celje je bilo v 20. stoletju pomembno industrijsko središče, katerega utrip so močno zaznamovali delavci in delavska kultura. Zato bomo tej vsebini namenili poseben prostor na stalni razstavi Živeti v Celju v MnZC. V njem bo orisan razvoj delavstva v mestu, njegov delovni in bivanjski ritem ter družbena vloga. Na razstavi, ki bo odprta spomladi prihodnjega leta, želimo obiskovalce opozoriti tudi na aktualna vprašanja, kot so okoljska problematika in vloga dela ter delavstva v današnji družbi. **T. K.**

Spletni portal Ce-NOB

Vstopna stran portala Ce-NOB.

V MnZC smo v skladu s politiko dostopnosti oblikovali spletni portal (<http://www.ce-nob.si/>), na katerem predstavljamo izbor našega gradiva, povezanega z drugo svetovno vojno na Celjskem: preko 600 muzejskih predmetov, dokumentov, fotografij in AV pričevanj, ki se nanašajo na eno najboljčutljivejših obdobij slovenske novejšje zgodovine. Portal, ki bo služil zlasti v izobraževalne in raziskovalne namene, sta sofinancirala Ministrstvo za

visoko šolstvo, znanost in tehnologijo in Evropski sklad za regionalni razvoj. **M. P.**

Barbara Celjska

Pokrajinski muzej Celje je ob razstavi Keliha iz Torne v okviru serije Starožitnosti izdal četrto publikacijo z naslovom »Barbara Celjska (1392?–1451)«. Kratak oris življenja trojne kraljice temelji na novjših zgodovinskih raziskavah. Barbara v slovenskem zgodovinskem spominu po zaslugi literarnih in likovnih del kotira kot ženska čutnih naslad, dejansko pa je bila ena izmed najvplivnejših kraljic poznega srednjega veka. Odlikovala se je v politiki, diplomaciji in gospodarstvu. Knjižica je bogato ilustrirana. **R. F. G.**

Pečat Barbare Celjske iz leta 1417.

Starokrščanska krstilnica v Celeji

Antični starokrščanski kompleks je bil zgrajen konec 4. ali v začetku 5. stoletja na skrajnem vzhodnem delu mesta. Cerkev so izkopali med gradnjo Pošte, konec 19. stoletja. Dolga je bila 29 in široka 13 metrov, krasili pa so jo pisani mozaiki z donatorskimi napismi. Ti nam delno osvetljujejo družbeno okolje takratne krščanske skupnosti. Krstilnica z osmerokotnim, z marmornimi ploščami obloženim krstnim bazenom in baldahinom je bila odkrita celo stoletje kasneje in je morala pripadati drugi cerkvi. **D. P.**

Starokrščanska krstilnica v Gubčevi ulici je bila pred kratkim ponovno obnovljena.

Avrelijanov zlatnik

Med »zakladi«, ki jih hrani Pokrajinski muzej Celje, ima posebno mesto zlatnik cesarja Avrelijana. Odlično ohranjen novc je bil najverjetneje podeljen kakšni pomembni vojaški ali civilni osebi kot nagrada za posebne zasluge ali zvestobo.

Foto: Jure Krajšek

Na sprednji strani zlatnika se nahaja eden najboljših portretov cesarja Avrelijana.

Najden je bil leta 1901 na njivah pri Teharjah. Muzejsko društvo ga je novembra 1910 odkupilo od Auguste Šotel za 90 kron in ga 4. aprila 1912 varno shranilo v trezorju Celjske mestne hranilnice.

Zbirka Otroško življenje

Se vam je že zgodilo, da ste se ob obisku muzejske razstave ustavili, morda onemeli ob pogledu na razstavljeni predmet in rekli: »O, točno tako igračo sem imel-a!«

Ste se v mislih vrnili v preteklost, v čas svojega otroštva, se spomnili svojih igrač, objem vaše najljubše igrače in tiho šepetanje skrivnosti v uho najljubšega medvedka, prijetnega druženja s svojimi otroškimi prijatelji? Zasedajo punčka z modrimi očmi, mehke medvedke, ploče-

Leseni gugalni konjiček iz zbirke Otroško življenje.

Foto: Mirož

Unikaten novc, premera 32 milimetrov in debeline do 3,5 milimetra, je izdelan iz zlata in tehta 29,90 grama, kar je približno enako šestkratni povprečni teži zlatnika, kovanega v času cesarja Avrelijana. Že v antiki je bil prevrtan in nošen kot obesek oziroma medaljon. Na sprednji strani se nahaja eden najboljših portretov cesarja Avrelijana; Lucius Domitius Avrelianus je vladal med leti 270 in 275. Cesar je prikazan v oklepu, preko katerega nosi vojaški plašč paludamentum, z lovorovim vencem na glavi in oborožen s ščitom ter kopjem. Nad portretom se nahaja napis IMP C DOM AVRELIANUS AVG. Na zadnji strani je upodobljen Mars, bog vojne, s kopjem v levi roki in oljčno vejico v desni ter napisom MARTI PACIFERO. Zaradi kombinacije upodobitev in napisov je bil po mnenju Efrema Pegana izdelan leta 270 v kovnici Mediolanum. Napis MARTI PACIFERO – v dobesednem prevodu pomeni Mars, prinašalec miru – je slavil več zmag Avrelijana nad Alemeni, Jutungi in Vandali, s katerimi je ponovno utrdil mejo rimskega cesarstva na Donavi in Renu.

Zlatnik, ki ga hranimo v Celju, je kot edini ohranjen primerek neprecenljiv, ob stoletnici njegove pridobitve pa bo po dolgih letih ponovno na ogled javnosti.

JURE KRAJŠEK

vinasti avtomobilček ali gugalni konjiček s svojo zgodbo posebno mesto v vašem spominu?

Če je imela muzejska razstava moč, da nam je uspelo priklicati vaše spomine ter jih deliti z drugimi in vas spodbuditi pri razmišljanju o vaših izkušnjah, potem smo dosegli naš namen. Veseli smo, da skupaj z nami soustvarjate naše zbirke in da nam zaupate v varstvo svoje spomine. Ravno zato je zbirka tako bogata, sporočilna in povedna! Hranjeno gradivo je povezano z otrokovim življenjem in igro od začetkov dvajsetega stoletja dalje. Med več kot dva tisoč petsto muzejskimi predmeti zbirke, ki vključuje igrače, knjige, šolske knjige in potrebščine, družabne igre, otroško zbirateljstvo, otroška prevozna sredstva, pohišstvo, športno opremo, tekstil ter drugo, smo prav gotovo najbolj ponosni na raritete, kot so gugalni konjički in otroški vozički, ki segajo v začetke prejšnjega stoletja. Prav vsi predmeti, ki jih hranimo v zbirki, imajo svojo zgodbo, ki postavljena v razstveni kontekst vedno znova oživi. In ravno to daje zbirki pečat neponovljivosti, živosti in dinamičnosti.

JOŽICA TRATEŠKI

Emova tovarniška ura in njeni časi

Po dolgem obdobju ravnanja po zakonih narave sta v drugi polovici 19., zlasti pa v 20. stoletju čas in ura tudi v naših krajih dobila novo vlogo in pomen. Množična industrijska proizvodnja in njen delovni proces sta bila utemeljena na stabilnem delovnem času, ki je pogojeval tako ritem kot način življenja čedalje številnejšega delavskega razreda.

Foto: Mirož

Ko uri še ni odzvonilo.

Večina Celjanov se še spominja mogočne tovarniške, EMO-ve ure, postavljene ob Mariborski cesti, ki je dolga leta svoje kazalce usmerjala v tri strani neba ter ljudem dnevno kazala točen čas ter skrbelo za njihov pravočasni prihod v službe, šole in domove. Ko je v obdobju tranzicije delavsko in industrijsko Gaberje v celoti spremenilo svojo podobo in funkcijo, je svoj pomen in prostor izgubila tudi omenjena ura. Kot simbolni ostanek minulih časov je pozabljena samevala daleč v stran od vrveža in dogajanja, katerega središče je nekoč bila. Načelo jo je vreme, poškodovani so jo objestneži, preživljala je hude čase. Vse dokler nas na njeno žalostno usodo ni opozorila prijazna obiskovalka našega muzeja ter s tem sprožila »reševalno akcijo«. K sreči smo na razumevanje naleteli tudi s strani odgovornih v podjetju Emo ETT in danes se ura že nahaja v restavratskih prostorih Muzeja novejšega zgodovine Celje, kjer se pospešeno pripravlja na svoje novo življenje. Ne bomo je namreč postavili v kot depoja, kjer bi še naprej samevala, temveč smo ji v novem muzejskem scenariju namenili eno izmed glavnih vlog. Tako bo EMO-va tovarniška ura že prihodnjo pomlad osrednji predmet prenovljenega dela razstave Živeti v Celju, v katerem bomo predstavili delavstvo in delavsko kulturo Celja v 20. stoletju. **TONE KREGAR**

Dr. Ivan Stopar

Prva so strast mu grajske razvaline

Ena pomembnejših zaslug, ki jih poznavalci njegovega življenja in dela pripisujejo dr. Stoparju, kastelologu, konservatorju, umetnostnemu zgodovinarju, komparativistu, prevajalcu in pisatelju, je zagotovo ta, da so se zaradi njegovega strokovnega in javnega delovanja gradovi vrnili v našo zgodovinsko zavest kot del naše kulturne dediščine. Zgovorno je dejstvo, da je prvi pri nas uporabil besedo kastelologija – poslovenjena beseda bi se glasila gradoslovje –, zato je po besedah dr. Marka Snoja, predstojnika Inštituta za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU, zasluga, da je beseda leta 1991 prišla v Slovar slovenskega knjižnega jezika, prav njegova.

Pet desetletij svojega življenja je posvetil ohranjanju in promoviranju slovenske kulturne dediščine. Posebno pozornost je vsa ta leta namenjal gradovom oziroma srednjeveški grajski arhitekturi na Slovenskem. Zanimale in navduševale so ga tudi vedute ter gotske freske oziroma srednji vek v celoti – ne le likovna umetnost, temveč tudi literatura in glasba. Nekaj o njegovi ljubezni do gradov pove tudi odlomek iz provansalske trubadurske pesmi, ki jo je pesnik Boris A. Novak prepesnil v slovenščino in jo priredil dr. Stoparju v čast lani, ob njegovi osemdesetletnici. Zapisal je: »Prva so strast mu grajske razvaline, gospice dražestne in vitezi oholi, zanj njihov vek res nikoli ne mine.«

Gradovi so ga prevzeli že kot dijaka, ko je leta 1946 spremljal svojega poznejšega kolega Ivana Komelja pri njegovih začetnih raziskavah, dvajset let kasneje pa so gradovi postali eden od osrednjih strokovnih izzivov, s katerimi se je spoprijel. »Zame je bila to nadvse aktualna tema, v stroki pa je bila že od časa med obema vojnama odrinjena na obrobje, saj je preveč dišala po nemštvu in preteklosti.« Bolj kot preučevanje posamičnih arhitektur ga je pritegnilo odkrivanje zakonitosti gradnje gradov. Nekatero od približno

Foto: Barbara Trnovec

600 gradov, kolikor jih je evidentiral na slovenskem etničnem ozemlju – natančno jih ni nikoli preštel –, je s svojim konservatorskim delom rešil pred propadom. Mednje sodita grad Podsreda in celjski Stari grad. Številne je iztrgal pozabi, ko jih je s svojimi knjigami in televizijskimi oddajami približal najširši javnosti.

Pri slednjem mu je poleg bogatega znanja pomagala tudi njegova karizmatičnost. Serija trinajstih dokumentarnih oddaj Gradovi na Slovenskem, ki je nastala leta 1990, še danes velja za nedosežen televizijski projekt s tega področja. To pa ni bilo niti prvo niti zadnje njegovo sodelovanje z mediji. Po diplomi iz umetnostne zgodovine in primerjalne književnosti na ljubljanski Filozofski fakulteti je namreč svojo poklicno pot začel v novinarstvu, ki ga je, kot pravi, naučilo discipline pri delu. Nekaj let je pisal za Mladino, ob tem pa poudarja, da nikoli ni bil servilen in bi se pod svoje članke lahko podpisal še danes.

Leta 1963 se je zaposlil v svoji stroki, na celjski območni enoti Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije (ZVKDS) in se preselil v Celje. Štiri leta kasneje je doktoriral iz umetnostne zgodovine in nato vsa leta do upokojitve leta 1992 ostal zaposlen na zavodu, najprej kot ravnatelj, kasneje pa kot višji konservator. Kolegi iz stroke mu priznavajo, da je z razpravami o konservatorskih posegih soustvaril temelje konservatorske stroke na Slovenskem, sam pa kot najpomembnejši dosežek šte-

je uresničevanje svojih konservatorskih zamisli, skladno z lastniki ali imetniki objektov.

Ob tem poudarja, da je imel v letih, ko je bil zaposlen na ZVKDS, veliko srečo, saj je sodeloval z izjemno dobrimi sodelavci. »Neredko smo imeli različne poglede, pa zato ni nihče nikogar omalovaževal. Zavedali smo se namreč, da v stroki ni le ene resnice in da so ob upoštevanju osnovnih izhodišč, ki so enaka za vse, možne različne strokovne rešitve.« Za svoje delo je prejel veliko nagrad in priznanj, med drugim leta 1992 stanovsko Steletovo nagrado in leta 1994 zlato celjski grb, priznanje Mestne občine Celje za izredno življenjsko delo. Je tudi častni član Slovenskega konservatorskega društva in Slovenskega umetnostnozgodovinskega društva.

»Priljubljeni profesor umetnostne zgodovine za vse Slovence«, kakor so ga poimenovali sodelavci na televiziji, torej nikoli ni veljal le za konservatorja, ampak tudi za promotorja gradov. Pri tem so pomembno vlogo odigrale njegove knjige. Široki javnosti je najbolj poznan kot avtor temeljnega dela s področja kastelologije Gradovi na Slovenskem, sicer pa njegova bibliografija obsega več kot 80 knjižnih izdaj in številne strokovne članke. Njegova zadnja knjiga, ki je izšla lani, nosi naslov Hrami tišine: življenje v srednjeveških samostanih na Slovenskem. S tem pa dr. Stopar nikakor ni rekel zadnje besede, saj na natis čaka še več njegovih knjig.

BARBARA TRNOVEC

Herman Lisjak vabi v deželo umetnosti in dediščine.

Herman Lisjak v deželi umetnosti in dediščine

V letošnjem šolskem letu smo v otroškem muzeju Hermanov brlog pripravili nov ustvarjalni program *Herman Lisjak v deželi umetnosti in dediščine*. Program ponuja otrokom spoznavanje zanimivih muzejskih predmetov in doživljanje ter občutenje različnih vrst umetnosti.

Otroci s pomočjo muzejskega gradiva iz zbirke otroško življenje in s pomočjo pestrih ustvarjalnih tehnik občutijo različna področja umetnosti – zvok in glasbo, gib in ples, barve in slikarstvo ter spoznavajo raznolikost kulturne dediščine. Osnovni element, na katerem temelji vsebina posameznega srečanja, je muzejski predmet – igrača, otroški instrument, otroški izdelek ali kakšen drug predmet iz otroškega sveta, ki deluje kot navdih umetniške interpretacije v glasbi, slikarstvu in plesu. Na sedmih sobotnih srečanjih otroci

z glasbo, igro, plesom in risbo vstopajo v svet umetnosti ter v sebi prebujajo nova občutenja in zaznavanja. Značilne barve otroškega muzeja – rdeča, rumena, modra in zelena – so tako v letošnjem letu dobile nove odtenke in nove melodije.

Datumi srečanj: v letošnjem letu 16. oktober in 20. november, v naslednjem letu 15. januar, 19. februar, 19. marec, 16. april in 21. maj. Programe izvajajo Olga in Inga Ulokina, Špela Cvetko Penič, Sara Stropnik, Tjaša Cepuš ter Jožica Trateški.

TANJA ROŽENBERGAR ŠEGA

Ave Celeia!

V Pokrajinskem muzeju Celje je že leto dni na ogled edinstveno arheološko razstavišče *Celeia – mesto pod mestom*. Lepoto antičnega mesta želimo približati tudi mlajšim obiskovalcem, zato smo za učence in dijake pripravili poučne delavnice.

Učenci tretje triade si lahko ogledajo sodobno računalniško predstavitev življenja Rimljanov. Sledi oblačenje rimskih oblačil in ogled *Celeie – mesta pod mestom* s strokovnim sodelavcem muzeja. »In situ« oziroma na mestu najdišča spoznajo rimsko cesto, zasnovi dveh rimskih vil, freske, stražna stolpa in drugo. Po ogledu se udeleženci delavnice seznanijo z latinsko abecedo in izdelajo posvetilni kamen ali milnjak z latinskim napisom. Izdelek odnesejo s seboj.

Delavnice na temo rimske *Celeie* lahko prilagodimo željam posamezne skupine. V času pozne pomladi, poletja in jeseni delavnice izvajamo v zunanjem lapidariju muzeja, kjer lahko ponudimo tudi nekaj

Otroci vneto raziskujejo obrambni sistem *Celeie*.

izbranih jedi in naravnih sokov. Udeleženci delavnice jih uživajo tako, kot so jih nekoč Rimljani, in tudi na ta način spoznajo del življenja izpred 2000 let.

Za dijake smo v okviru obveznih izbirnih vsebin (OIV) pripravili poseben 8-urni program, kjer spoznavajo delo arheologa in se seznanijo z »in situ« predstavljenimi fragmenti *Troje secunde*. Za njih smo pripravili tudi delovne liste. Program je objavljen v katalogu OIV za leto 2010/2011. Pridite v Celje, kjer bomo skupaj podživeli starodavne čase, se zabavali in se veliko naučili.

RADA HRIBERŠEK IN DAMIR ŽERIČ

Delam v muzeju: konservator za kovine

Po definiciji ICOM-a, Mednarodnega muzejskega sveta, je konservator – restavrator muzejski ali neodvisni delavec, usposobljen za tehnično raziskovanje, ohranjanje, konserviranje in restavriranje kulturne dediščine. Nada Šmid ta poklic v Pokrajinskem muzeju Celje opravlja že 23 let.

Nada Šmid v laboratoriju čisti predmet iz rimskega obdobja, najden v strugi Savinje.

Konservatorstvo je v širšem pomenu besede stroka, ki sodi na področje kulture, deloma pa tudi na področje varstva okolja in si med drugim prizadeva ohraniti kulturno dediščino. V ožjem pomenu besede pa je to poklic, ki na podlagi poznavanja materialov preprečuje propadanje dediščine. In kako je to videti v praksi? Šmidova, ki je strokovnjakinja za konserviranje kovin, pojasnjuje, da se postopki konserviranja predmetov iz različnih materialov, kot so kovine, les, papir, keramika, steklo, tekstil in številni drugi, med seboj zelo razlikujejo. Sama najraje obdeluje kovinske arheološke predmete. Vsak predmet najprej dobi konservatorsko številko in karton, ki predmet spremlja do konca obdelave. Konservatorica nato predmet očisti, sledi postopek konserviranja – na primer sulfidni postopek za železo. Ta postopek traja en mesec, lahko pa tudi več. Poteka v posebni komori, kjer so predmeti potopljeni v raztopino, segreto na 80 stopinj Celzija. Iz predmetov se tako izločijo kloridi, glavni povzročitelji rje. »Zdravljenje« sledi izpiranje predmetov v destilirani vodi, sušenje, potapljanje v tanin, ponovno sušenje in končno lakiranje. Nato predmet prevzame kustos.

BARBARA TRNOVEC

Pokrajinski
muzej Celje

Muzejski
trg 1,
Celje

Rimski prstan, srebro s
pozlato, aventurin

64,00 EUR

Rimski uhani, srebro s
pozlato, aventurin

64,00 EUR

Rute in ogrlice v embalaži
z Alminimi cvetličnimi
motivi

od 10,00 do 20,00 EUR

Pahljača

14,00 EUR

Poznoantični bronasti
križec, srebrn obesek v
leseni embalaži

25,00 EUR

Barbara Celjska
(1392?–1451),
R. F. Germadnik

12,00 EUR

Celeia, Arheološka
podoba mesta,
I. Lazar

15,00 EUR

Grofje Celjski,
več avtorjev

20,00 EUR

Večni 'da' pod večnim stropom

*Poročite se s stilom. Obljubite si večno
zvestobo pod znamenitim Celjskim
stropom. Naj ta mojstrovina postane
priča vaše zakonske sreče.*

POKRAJINSKI
MUZEJ
CELJE

www.pokmuz-ce.si, info@pokmuz-ce.si, tel. 03 42 80 950

Muzej
novejše
zgodovine
Celje

Prešernova
ulica 17,
Celje

»Nasmešek, prosim!«

Se želite fotografirati v okolju, v katerem je mojster Pelikan desetletja portretiral Celjanke in Celjane? Morda celo v meščanskih oblačilih iz preteklosti? Vabimo vas v originalni stekleni fotografski atelje iz leta 1899, kjer vam zagotavljamo vrhunsko fotografsko storitev.

www.muzej-nz-ce.si
info@muzej-nz-ce.si
tel. 03 54 85 891

mnzrc
muzej novejšje zgodovine celje

Celjski magistrat: Besede
z balkona, katalog
Celje, 2010, 48 str.

5,00 EUR

Sestavljanke Herman
Lisjak

4,00 EUR

Obesek za ključe
Plišaste živali, različni
motivi

4,00 EUR

Knjižna kazalka s podobo
Alme M. Karlin, kovano
srebro, oblikovala in izde-
lala akademska slikarka
in oblikovalka plemenitih
kovin Dijana Kočica

50,00 EUR

Starodobniki so na Poletno muzejsko noč v Pokrajinski muzej Celje privabili številne obiskovalce, ki so se z avtomobili častitljive starosti navdušeno popeljali po mestu.

Foto: Rada Hribersček

Premier Borut Pahor in nadškof dr. Anton Stres sta po obisku Hude jame in Starega piskra spregovorila javnosti v prostorih MnZC, 24. julij 2010.

Foto: Šerpa

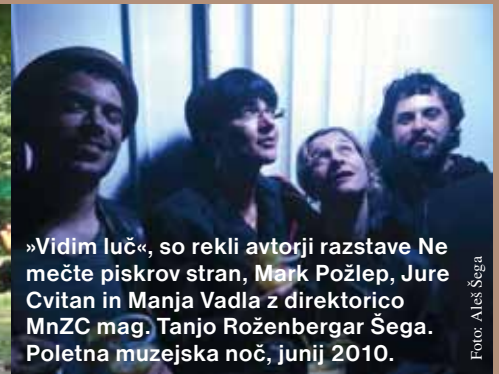
Številne ljubitelje bidermajerskega stekla je marca v Pokrajinski muzej Celje privabila razstava Mohn & Kothgasser. Na posnetku so kustos razstave Jože Rataj, avtor Paul von Lichtenberg in direktor PMO Stane Rozman.

Foto: Nataša Zmajher

Nekdanjo kopalniško modo so z razstavo na mestni plaži pričarale sodelavke MnZC, julij 2010.

Foto: MnZC

»Vidim luč«, so rekli avtorji razstave Ne mečte piskrov stran, Mark Požlep, Jure Cvitan in Manja Vadla z direktorico MnZC mag. Tanjo Roženberger Šega. Poletna muzejska noč, junij 2010.

Foto: Aleš Šega

Tatjana Badovinac, avtorica razstave Celjani so jih poznali, ki je na ogled v Pokrajinskem muzeju Celje, je bila na dan otvoritve zelo zadovoljna s pozornostjo obiskovalcev.

Foto: Nataša Zmajher

Mag. Rolanda Fugger Germadnik, avtorica razstave in knjige, posvečene Barbari Celjski, je po večletnih prizadevanjih uspela septembra v Celje pripeljati znameniti kelih iz Torne.

Foto: Nataša Zmajher

Nasmejani obrazi na Ulici obrtnikov pred odhodom v Ljubljano po častno Valvasorjevo priznanje. Mednarodni dan muzejev, maj 2010.

Foto: GrupA

Nagradno vprašanje

Stekleni fotografski atelje Josipa Pelikana je eden najlepših in najbolje ohranjenih tovrstnih ateljejev v Evropi. Pa tudi najstarejših, saj deluje že več kot stoletje. Od katerega leta dalje?

Odgovor:

Ime in priimek:

Naslov:

Odgovore pošljite do 15. novembra 2010 na naslov Muzej novejšje zgodovine Celje, Prešernova ul. 17, 3000 Celje, s pripisom »Nagradno vprašanje«. Tri izmed pravih odgovorov bomo nagradili z darilom iz naše muzejske trgovine in z brezplačno vstopnico za ogled ateljeja. Nagrajenci bodo obveščeni po pošti.

Nagrajenci iz prejšnje številke so: **Jasna Drešček**, Novi trg 20, 3000 Celje, **Ana Marija Vončina**, Gotovlje 101, 3310 Žalec, in **Roman Kranjec**, Škapinova 6, 3000 Celje. Nagrade jih čakajo v muzejski trgovini Pokrajinskega muzeja Celje.

